

Ceneoglasov
1 stolp, petli-vrstla
mali oglasi po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelja in
dneva po prazniku

Uprava je u Kopitarjevi ul. št. 6 - Ceko
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inšerate, Sarajevo št. 17563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Dunajska vremenska napoved. Hladno
in deževno.

Bilanca brodovne konference

Pacifisti, ki sanjajo o popolni razorožitvi sveta, z rezultatom londonske konference petih pomorskih velebil seveda niso zadovoljni. V tem oziru je konferenca pokazala, da je še daleč do tistega časa, ko bodo mogle države druga drugi toliko zaupati, da jim ne bo treba toliko bojnih obrambnih (ali napadalnih) sredstev kakor jih imajo danes.

Drug nauk iz londonske brodovne konference je ta, da predi nevarnost vojne samo med evropskimi velebilami, dočim so Anglija, Amerika in Japonska sklenile v resnici važen in globokošen dogovor, ki pomeni neke vrste večni mir med temi državami. Zlasti je velikega pomena, da se je obema anglosaskima državama posrečilo pritegniti k sebi Japonsko. Ze samo s tega stališča se je londonska brodovna konferenca Angležem in Amerikancem izplačala. Zato je razumljivo, da je angleška poslanska zbornica ploskala izjavi MacDonalda, tičoč se rezultata konference.

Sicer pa se je le dosegel nek precejšen rezultat tudi med vsemi petimi velebilami na londonski brodovni konferenci. Sklenilo se je namreč, da tekom šestih let nobena izmed teh velebil (Anglija, Amerika, Japonska, Francija, Italija) ne bo gradila novih velikih bojnih ladij. Ze obstoječe velike bojne ladje se pa imajo čimprej razdreti, ne da bi se gradile nadomestujoče. »Dreadnoughti« so torej za vse čase izginili med sta. šaro!

Kar se tiče treh velebil, ki so se med seboj v vsakem oziru sporazumele (Anglija, Amerika, Japonska), bodo njihova vojna brodovja imela v bodoče sledečo tonažo:

Anglija:	
Velike križarke	146.800 ton
Male križarke	192.200 ton
Rušilci	150.000 ton
Podmornice	52.700 ton
Vsega 541.700 ton	
Amerika:	
Velike križarke	180.000 ton
Male križarke	143.500 ton
Rušilci	150.000 ton
Podmornice	52.700 ton
Vsega 526.200 ton	
Japonska:	
Velike križarke	108.400 ton
Male križarke	100.450 ton
Rušilci	105.500 ton
Podmornice	52.700 ton
Vsega 367.050 ton	

Vseh pet velebil se je razun na šestletno praznovanje grajenja velikih bojnih ladij zedinilo tudi na to, da se bo bojevanje s podmornicami omililo, oziroma podvrglo nekaterim pravilom, kar pa praktično nima nobenega pomena. Če bo vojna, se nihče pravil ne bo držal!

V vseh ostalih točkah ni bilo mogoče prirediti Francije in Italije do tega, da bi se pridružili paktu, ki bi vezal vseh pet pomorskih velebil. Nihče tedaj ne ve, kako veliki brodovji mislita Francija in Italija v bodoče zgraditi. Ve se samo, da brodovni program Francije znaša okoli 750.000 ton. Ako bi Francija v resnici svoje vojno brodovje spravila do te številke, bi se seveda sporazum treh velebil (Anglije, Amerike, Japonske) resno ogrožal, ker bi bila potem Anglija prisiljena zvišati število svojih ladij in bi jih potem avtomatično morali zvišati i Amerika i Japonska. Toda ni verjetno, da bi Francija hotela svoj maksimalni program realizirati, kar izveneva tudi iz izjav ameriškega delegata Stimsona in angleškega premijera MacDonalda, ki zaupata v to, da se bosta Francija in Italija medseboj sporazumeli.

Politična bilanca.

Politična bilanca bi bila sledeča: Amerika je dosegla vse, kar je želela: pariteto svojega brodovja z angleškim, ne da bi bilo treba več konkurirati v oboroževanju, in sporazum z Japonsko.

Anglija je tudi veliko pridobila; predvsem bo prihranila ogromne vsote v svojem budgetu. Uniža z Ameriko je tudi sama na sebi velikega pomena. Ni se pa Angležem posrečilo, zagotoviti si absolutno premoč svojega brodovja napram evropskim velebilam.

Francija se ni nič vezala in ima zdaj čas, da se z Italijo temeljito pogovori in dogovori, kakor se ji zdi potrebno. Mogoče bo to še največ doprineslo k političnemu sporazumu in zedinjenju evropskih držav sploh na podlagi pakta, kakor ga ima v mislih Briand. Tako bi imeli na eni strani blok anglosaksonskih držav in Japonske, na drugi Združene države Evrope. Seveda je slejkoprej definitivni rešitvi na poti — ruski problem, ta največja politična neznanka v svetovnem računu.

Za poživitev mesne industrije

Belgrad, 15. apr. AA. V Kabinetu ministra poljedelstva je bila danes konferenca odposlancev zveze industrije za predelavo mesa, ki sta ji prisostvovala tudi minister za poljedelstvo dr. Oto Frančič in minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrovič. Na konferenci so razpravljali o spomenici zveze ter o ukrepih, ki jih je treba podvzeti, da se ponovno poživí industrija mesa, ki je v težkem položaju. Sklepi konference bodo osnova za ukrepe zainteresiranih ministrstev, da se ponovno okrepi ta važna panoga naše industrije.

Proslava francoskega dne v Belgradu

Prosvetni minister slavi prijateljstvo med francoskim in našim narodom

Be'grad, 15. apr. d. Na snočni svečani proslavi, prirejeni na Narodnem gledališču na čast Francije in v korist poplavljenec, je minister prosvete Boža Maksimović otvoril večer in uvodoma omenjal zgodovinske vezi, ki družijo naš narod s francoskim. Tudi v svetovni vojni smo srčno združeni s Francijo prebili vse dni trpljenja in preizkušenj. Prizadevanju Francije je treba v prvi vrsti pripisati, da je bilo moči srbsko vojsko po Albaniji prepeljati na Krf in jo tamkaj na novo opremiti ter izpopolniti. Njenemu prizadevanju je treba pripisati, da so našli naši begunci, naši dijaki in naša deca novo ognjišče, da so našli nove domove in šole, ki jih niso imeli niti lastni sinovi Francije, ker jih je bila poklicala na bojišča. Njenemu prizadevanju in njenemu brezkompromisnemu pojmovanju gre velika zahvala, da je bila ustvarjena naša država in da se je vojna končala. Z njeno krvjo in s krvjo ostalih naših velikih zaveznikov je bil osvojen naš prag in naš dom.

Opr na močno prijateljstvo Francije, je mogel tedanji vrhovni poveljnik srbske vojske, sedanjí kralj Aleksander I. staviti visoke naloge sebi in drugim, ker je poleg čvrste vere v končni izid naše stvari osebno doživel vero in zaupanje naših močnih zaveznikov, predvsem pa Francije. Pri svojem obisku v Parizu marca meseca 1916. je ves francoski tisk in ves Pariz in vsa Francija pozdravila mladega princa z navdušenjem in s prijateljskim. Pozdravljali so nlega in v njem izmučeni srbski narod. Pri tej priliki je predsednik francoske republike in prvak Francije Poincaré priredil na čast Njegovemu kraljevskemu visočanstvu prestolonasledniku svečano kosilo ter v navdušenem nagovoru poveljeval herojsko neustrašenost srbske vojske ter njenega poveljnika, ki tudi v največji narodni nesreči ni nikdar klonil.

G. min. Maksimović je nadaljeval: »Politični,

intelektualni, ves narod, vsa Francija so z neomajno vero vedno branili našo srbsko stvar. Bodoča Jugoslavija je bila skrb francoskega naroda med ostalimi skrbmi. Tekom vseh nesreč in krvi, ki je bila prelita, so pisali pesmi, brošure, govorili na mitingih, na čast Srbije, za srbski narod in jugoslovanski narod. Vsi so govorili o »bratih v orožju, po srehi in po Bogu«. Vsi so ljubili in cenili našo zemljo in naš narod. S takimi manifestacijami ljubezni in pozornosti je bil proslavljen srbski dan 17. junija 1917. Srbija je bila pozdravljena kot druga Francija na Dunavu in na Balkanu, kjer naj se vzpostavi Srbija s širšimi in poglobljenimi temelji, ki bodo v bistvu pomenili rojstvo Jugoslavije.

Francija je videla v tem glavni pogoj za trajen mir, in to obljubo je varovala do konca. V trenutku, ko so se v nemški javnosti pojavile nade za separaten mir s Francijo in ko je že bila stavljena ponudba v jeseni 1917, je bil imenovan za francoskega ministrskega predsednika oče zmage Clemenceau. Clemenceau je v svoji deklaraciji pred parlamentom proglasil, da je za nadaljevanje vojne do konca in do zmage.

S tem, da se je vztrajalo do konca in do zmage, je prišla zmaga in z zmago naših velikih in močnih zaveznikov je bila ustvarjena tudi Jugoslavija. Nikar pa pozabiti, da nas Francija v dnehi, ko smo tavali preko albananske Golgoe, ni pozabila in da ni zapustila naše stvari, da nas je podpirala noseč v svojem srcu svoje in naše težke občutke. Nihče v tistih časih ni čutil do nas tolikšne iskrene ljubezni, udanosti in tolikšne pozornosti kot Francija, ki jo je izkazovala našim beguncem in našim deci. Treba je čutili kot Francozi in biti besedniki kot so oni, da se more izreči, kar je bila Francija za nas. Brez te zgovornosti je človek v nevarnosti, da izreče apološko vojno mesto apološke ljubezni in hvaležnosti.

Humanizacija vojne s podmornicami

Objava sporazuma londonske konference glede podmornic

London, 15. aprila. n. Danes je bilo izdano poročilo odbora za proučevanje vprašanja podmornic. Posamezne točke, v katerih je prišlo do soglasja, so nastopne: Podmornice so glede svojih akcij proti trgovskim ladjam podvržene istim določbam kakor nadvodne ladje. Razen v primeru pasivnega ali aktivnega odpora ne smejo podmornice in nadvodne ladje potopiti nobene ladje, ne da bi preje spravile na varno moštva in ladijskih dokumentov. Ladijski čolni ne veljajo za zadostno varnost, če ni blizu kopna zemlja ali druga ladja. Vse ostale vlade se pozivajo, da se pridružijo tej pogodbi. Najvišja mera za velikost podmornic se določa 2000 ton, vendar ne sme nobena država imeti več kot tri podmornice po 2800 ton. Zadnja določba se je sprejela v korist

Francije, ki že ima večje podmornice. Kaliber topov se je določil na 5.1 palcev, za večje podmornice pa 6.1 palcev.

Delegati se razhajajo

London, 15. aprila. AA. Ker so bila glavna dela konference končana, so snoči začeli zapuščati London člani posameznih delegacij. Snoči je odpotoval francoski minister za zunanje zadeve Briand, danes pa zapusti London italijanski zunanji minister Grandi. V Londonu ostanejo samo še strokovnjaki, ki bodo sestavljali besedilo pogodb.

Pariz, 15. apr. n. Zunanji minister Briand in mornariški minister Dumesnil sta pri povratku iz Londona odklonila časnikarjem običajno časnikarsko izjavo.

Albansko gospodarstvo in Italija

Zanimiva trgovska bilanca

Rim, 15. aprila. k. »Giornale d'Italia« objavlja vest Agencije di Roma o denarnem položaju v Albaniji. V tej vesti se pravi, da je denarna cirkulacija v Albaniji pokrita s 164%, in da je koncem decembra 1929 znašala cirkulacija skupno 11.536.000 albanskih frankov in da je tega dne znašalo pokritje pri narodni banki Albanije, katere centrala je v Rimu, 19.016.000 albanskih frankov. Dalje poroča Agencija, da se bo v Albaniji ustanovila Agrarna banka s kapitalom, ki ga bo dala albanska Narodna banka oziroma Italijani.

Ista Agencija objavlja tudi poročilo o trgo-

vinskih odnosih med Albanijo in Italijo. Iz tega poročila je razvidno, da je znašal albanski izvoz v Italijo 8.869.000 albanskih frankov, od celokupnega albanskega izvoza, ki je znašal okrog 15 milijonov albanskih frankov. Albanija je istočasno uvozila iz Italije v vrednosti 17.840.000 albanskih frankov.

Te vesti najbolj jasno kažejo razmerje med Italijo in Albanijo in dokazujejo, da je Albanija danes popolnoma gospodarsko odvisna od Italije. Najbolj je zanimivo dejstvo, da so Italijani vso zlato podlago iz Albanije prenesli v Rim.

Komitske tolpe ob romunski meji

Bukarešta, 15. aprila. AA. »Rador« poroča: List »Universul« priobčuje poročilo o tem, da so štiri razbojniške tolpe bolgarskih komitašev prestopile rumunsko mejo v Dobrudži, pribhajoč iz Bolgarske. Ena teh tolp, sestoječa iz 15 razbojnikov, ki so bili oboroženi z bombami in puškami, je vdrla v vas Kočunar, in izropala trgovca Asana Barija, mu vzela denar in blago odpeljala na vozovih. Trgovca Bari in njegova žena sta bila ranjena. Njihova deca pa se je rešila ter je poklicala orožništvo na pomoč. Borba med orožniki in razbojniki je trajala pol ure. Nato so razbojniki pobegnili v gozd poleg vasi in odtod preko meje. En razbojnik je bil ranjen, toda njegovi tovariši so ga odnesli s

seboj. Na izstrelkih so bili vtisnjeni znaki tvornice »Provdadžia«. Druga tolpa iz 7 razbojnikov je na poti Filisterija—Alfaklar izropala več ljudi. Istotam je druga tolpa napadla neke potnike. Končno je tolpa 12 komitašev vdrla v vas Karsamilar ter napadla prebivalce. Za razbojniki je bilo odposlano orožništvo, vendar so razbojniki izkoristili nastopivšo noč in pobegnili preko meje. Nadalje je obmejna straža v karavli št. 99 iznenadila tri komitaše, oborožene s puškami in bombami in jih razorožila. Med prijetimi je prosluli komitaš Belev Stojan. Pri razbojnikih so našli legitimacije udruženja »Dobrudža« in resolucije, ki so bile sprejete na nedavnem sestanku proti Rumuniji.

Francoskim upokojencem se znatno zviša pokojnina

Pariz, 15. apr. n. Konflikt, ki je nastal med poslansko zbornico in senatom radi zvišanja pokojnin in ki je grozil, da se v zadnji minuti onemogoči sprejem proračuna, se je končal naposled s kompromisom. Po ustavi sta obe zbornici glede svoje finančne kontrole popolnoma enakopravni. V primeru konflikta nobena zbornica ne more drugi vsiliti svoje volje, tako da se more sporno vprašanje rešiti samo potom kompromisa. Srednje stranke so predlagale vmesno rešitev in vlada je

v korist tej vmesni rešitvi zahtevala zaupnico. Po tej rešitvi se ima najpozneje v teku enega leta izvršiti sistematična revizija pokojnin, ki naj se uredijo v štiri do petkratni mirovni meri, ki ne bodo zaozostale dosti za draginskih koeficientom za plače aktivnih uradnikov. Do tedaj pa bodo vsi upokojenci, ki so stari nad 65 let, dobili čakalino v višini 5%. Pri glasovanju o tem je dobila vlada s 319 proti 260 glasovom večino 59 glasov.

Hudi viharji v Italiji

Rim, 15. apr. n. Preteklo noč in danes predpoldne so bili hudi viharji ob tirenski obali. Huda toča je uničila sadne vrtove. V neapeljskem predmestju Posilippo je morska bibavica dosegla cesto, ob kateri so zgrajene nove vile ter so stanovalci morali nemudoma izprazniti dve vili, ki sta se podrli. Zveza med Sardinijo in Italijo je prekinjena. Iz Genova, Piazence in Vidna se poroča, da je temperatura zelo padla.

Vihar na Crnem morju

Bukarešta, 15. aprila. r. Nad Crnem morju vlada velik vihar. Več rumunskih ladij se je potopilo. Moštvo se je rešilo. V mnogih romunskih mestih zelo dežuje. V Besarabiji pa je velika vročina.

Na Francoskem — sneg

Pariz, 15. apr. AA. V nekaterih departementih v Franciji je začel padati sneg. V nekaterih krajih je sadno drevje radi mraza in snega uničeno.

Kraljevo velikonočno povelje

Belgrad, 15. aprila. k. K bližajočim se velikonočnim praznikom je vrhovni poveljnik vojske in mornarice izdal nastopno povelje.

»K velikonočnim praznikom Kristusovega vstajenja častitam častnikom, vojnimi uradnikom, podčastnikom, kaplarjem in vojakom kršćanske veroizpovedi z željo, da njihovi napori v službi mojega ministra za vojsko in mornarico rodijo najkoristnejše plodove na srečo in v blagor domovine. Hristos voskres. Aleksander s. r.«

Napredovanje v armadi

Belgrad, 15. apr. k. Izšel je velik vojni ukaz, iz katerega navajamo nastopno:

V čin armadnega generala je imenovan divizijski general Danilo Kalafatović, bivši divizijski poveljnik v Ljubljani. V čin admirala viceadmirala Viktor Wiekerauser.

V čin polkovnika: pešadni podpolkovnik Rudolf Soboti, Edvard Boroš, Anton Petrinčič, Dragotin Rumler, Adolf Kiler; artilerijska podpolkovnika: Ernest Baldas, Emil Radl; orožniški podpolkovnik Alojzij Barle.

V čin podpolkovnika: artilerijski major za generalstabe posle Franc Tomše, Ante Parte, Vladimir Vavuhin, Božidar Božić, Andrej Bizanović, pešadijski major Julij Niederlander, Branko Poganič, artiler. major Marko Markuš, Gvidon Beniger, konjeniški major Tonč Kokalj, ing. major Ciril Danda in orožniški major Emanuel Mašek.

V čin majorja kapetana I. razr. intendantski Adolf Reud, Ivan Jane, sanitetni dr. Otmar Votrube, lekarniški Aleksander Solberg.

V čin kapetana I. razr. kapetan II. razr. Josip Briks in Vladimir Gnidovec, žandarm, kapetan II. razr. Milan Pešut, Slavko Plemelj, Ivan Srdoč, Avgustin Kržišnik, Emil Pangerc, Pavel Sturm, Franc Stojan, Vladimir Müller.

V čin kapetana II. razreda poročniki: orožniški Franc Tič, Ivan Lazar, Andrej Napotnik, Stojan Saks.

V čin poročnika podporočniki: Marjan Josup, Ferdinand Vondrat, Zvonimir Boroš, Vinko Bohus, Alojzij Hribenik, Zvonimir Knez.

V čin pešadnega poročnika ing. podporočnik Milan Spitzer, Ivan Spalek.

Upokojen je sanitetni polkovnik Josip Haupt

Seja ministrskega sveta

Belgrad, 15. apr. AA. Danes od 10.30 do 12.45 je bila pod predsedstvom predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića seja ministrskega sveta, ki so se je udeležili vsi ministri razen dr. Marinkovića, ministra zunanjih zadev, ki se mudi v inozemstvu. Na seji so se pretresale tekoče zadeve.

Namestnik finančnega ministra

Belgrad, 15. apr. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra notranjih zadev je postavljen za namestnika ministra financ Nikola Uzunović, minister brez listnice, za dobo, dokler se minister dr. Stanko Švrljuga mudi v inozemstvu.

Belgrajske vesti

Belgrad, 15. aprila. k. Novi patrijarh Varnava je sklical arhijerejski zbor za 5. maja.

Belgrad, 15. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog g. ministra trgovine in industrije ter v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je postavljen na državni trgovski akademiji v Ljubljani v 4. a. l. kat. g. Karlo Pirjevec, profesor na istem zavodu v isti grupi in kategoriji.

Zeppelinov izlet v Španijo

Friedrichshafen, 15. apr. n. Zrakoplov »Zeppelin« je danes popoldne odplul v Španijo. Vožnje se udeležuje 41 moč posadke in 20 potnikov, med njimi telesni zdravnik španskega kralja dr. Megias, ki je tudi potoval s »Zeppelinom« okoli sveta. Zrakoplov potuje preko Basla v Biskajski zaliv in potem ob zapadni španski obali v Seviljo, kamor bo dospel zrakoplov v sredo med 5 in 6 popoldne. Po odmoru ene ali dveh ur v Sevilji, kjer se bodo potniki menjali, se bo zrakoplov vrnil v Friedrichshafen, kjer ga pričakujejo v četrtek zvečer.

Kral Jurij pride v Bad Gastein

Dunaj, 15. apr. n. Angleški kralj Jurij V. namerava priti poleti v Bad Gastein na zdravljenje. Njegov telesni zdravnik je že najel stanovanje v hotelu »Austria«. Pristaši Zeileisa že širijo govorico, da bo kralj Jurij V. takrat prišel tudi v Galspach.

Likvidacija diktature

Madrid, 15. aprila. AA. Porotna sodišča, ki jih je odpravil bivši diktator Primo de Rivera, so bila ponovno uvedena. Kralj je podpisal amnestijo za veliko število obsojencev.

Madrid, 15. aprila. n. Španski kralj je podpisal pomiloščenje, s katerim odreja odpust kazni za vse politične prestopke, ki so bili izvršeni in kaznovani po izjemnih odredbah diktature. To je druga velika amnestija po padcu diktatorjeve vlade.

Madrid, 15. aprila. n. Bivši liberalni minister Alcala Zamora je izjavil v svojem govoru v Valenciji, da stoji Španija sedaj pred enakim problemom, kakor l. 1870: ali da si izbere novega kralja iz inozemstva ali pa da ustanovi republiko.

15 otrok zgorelo

Licata (Sicilija), 15. aprila. AA. Med predstavo v kinematografu, ki so ji prisostvovali otroci, je izbruhnil požar. Nastala je strahovita panika. 15 otrok je bilo mrtvih, 5 otrok je zadobilo težke poškodbe.